

de i Schweiz på det nærmeste helt og holdent en sådan modvægt, efter at regeringerne fra at være arvelige og selvsupplerende kollegier var blevet forvandlet til ekspeditionsorganer, der var udnævnt af og helt og holdent afhængige af de parlamentariske forsamlinger. Disse udøvede ikke blot lovgivningsmagt, men deltog også umiddelbart i forvaltningen og havde afgørende beslutningsret i kompetencekonflikter mellem denne og den dømmende myndighed (56). På denne måde udviklede der sig i Schweiz et uindskrænket parlamentsvælde, der ikke var begrænset ved sådan magtfordeling, der var typisk for andre demokratiske stater. Folkeafstemningsinstituttet fik af denne grund sin særlige betydning ved at begrænse parlamenternes udstrakte magt og på denne særlige måde indføre en art magtfordeling (142).

Under dette punkt kan man efter min mening også anføre Schweiz' karakter af en forbundsstat. Erfaringerne viser — som det senere skal omtales — at referendumsinstituttet i fremtrædende grad er blevet benyttet til at værne kantonernes selvstændighed i forhold til forbundsmagten.

Forekomsten af de forskellige former for folkeafstemning, henholdsvis i forbundet og i kantonerne, fremgår af følgende oversigtsskema. (Det bemærkes, at dette og de følgende skemaer ikke findes i betænkningen, men er udarbejdet af mig på grundlag af de foreliggende oplysninger).

Folkeafstemning i Schweiz.

<i>obligatorisk</i>	Forbundet	Kantonerne
Forfatningsref.	Ja	Ja, alle
<i>obligatorisk</i>		
Lovref.	Nej	Ja, 10 kant. (168)
<i>fakultativt</i>		
Lovref.	Ja ¹⁾ (30 000 borgere eller 8 kantoner)	Ja, ²⁾ 12 kant. { 10: vist antal ³⁾ stemmeberettede (164) 2: $\frac{1}{3}$ af parlamentet (167)
<i>frivilligt</i>		
Ref.	Nej (156)	Ja, 10 kant. (166)
Forfatnings- <i>initiativ</i>	Ja (50 000 borgere) (189 f.)	Ja, ⁴⁾ alle (194 f.)
Lov- <i>initiativ</i>	Nej (196)	Ja, ⁴⁾ alle (196)

Tallene i parentes henviser til bet. II, bilag A.

¹⁾ Angående „forbundslove såvel som almindeligt forbindende forbundsbeslutninger, der ikke er af hastende natur“. Det er i praksis fastslået, at det er forbundsforsamlingen selv, der afgør, om en vedtagelse skal anses for lov eller beslutning og i sidste fald, om den er alment forbindende og hastende. Der er herved åbnet betydelig frihed for forsamlingen til at unddrage sig folkeafstemning (156, 158).

²⁾ Genstanden bestemmes som oftest på lignende måde som i forbundet, se note 1. (164).

³⁾ Tallene: se skemaet s. 177 (de er angivet absolut fra 500—6000, omregnet i pct. af de stemmeberettede udgør de fra 3,09 pct.—17,35 pct). Om kontrol med navneunderskrifter se 177 f.

⁴⁾ Om antallet af begærede, se s. 202 (angivet i absolutte tal i kantonerne fra 1000—15000, omregnet i pct. fra 3,15—17,35 pct.).